Một Câu Chuyện Tình

NƠI ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG QUA CA DAO & TỤC NGỮ

Chiều chiều én liệng trên trời,
Rùa bò dưới đất, khỉ ngồi trên cây.
.....
Chèo ghe sợ sấu cắn chưn,
Xuống bưng sợ đỉa, lên rừng sợ ma.
.....
Nhưng, thôi thì...
Tới đây thì ở lại đây.
Bao giờ bén rễ, xanh cây hãy về.

Đồng bằng sông Cửu Long, mảnh đất tận cùng miền Tây Nam của quê hương! Tôi, một người đã lớn lên từ vùng đất ấy, cảm thấy ngọt ngào, bâng khuâng lắm, khi đọc lại những vần thi ca bình dân xuất phát từ cõi lòng của ông cha tay lấm chân bùn, ngày phát cỏ sạ lúa, đêm giăng câu đặt lờ. Tôi đã lắng nghe "tiếng lòng" của nhiều đôi trai gái, những lời tỏ tình, tỏ sự thương nhớ, giận hờn, trách móc sao mộc mạc, chân thành đến thế!

Kỳ lạ thay, dầu dưới chân tôi là đất lạ quê người, dầu trước mắt tôi là dãy Rocky Mountain mờ mờ tuyết phủ, tôi vẫn cảm thấy lòng du dương, êm đềm như khi nghe tiếng sóng sông Hậu, chiều chiều dập dềnh ẩn vào rặng trâm bầu trước nhà, nơi quê nội tôi!

Mời các bạn cùng tôi nghe lại cung bậc yêu đương tấu lên từ miền đồng bằng sông Cửu Long.

Chúng ta hãy bắt đầu từ Chàng, người con trai ruộng, chèo ghe lang bạt, tìm nơi để làm lúa mướn. Khi đi ngang vùng nọ, Chàng thấy Nàng đang cấy lúa. Bèo mây gặp gỡ, Chàng ướm lời "ghẹo":

Mỹ An bần chát mà chua,

Chẳng hay người ấy có chua như bần?

Nàng giựt mình ngó lên, nghe xong tức quá không thèm trả lời, tiếp tục cấy. Biết Nàng đã nghe, đã chú ý, Chàng ra vẻ thật thà, đổi giọng ỡm ờ:

Qua như con én, len lén trên cành,
Muốn kề trái hạnh, chẳng đành bay xa.

Chiều đã xuống dần, ráng hồng in trên đôi má Nàng? Chàng ngây ngất, buông lời lã lơi hơn:

Chèo dài sông hẹp khó lùa,
Thấy em ở ruộng quê mùa Qua thương.

Hình như có kết quả rồi đó!? Chàng thấy Nàng cấy chậm lại, bèn cất giọng tha thiết hơn:

Chèo ghe mái nổi, mái chìm,
Lòng Qua thương Bậu, mới tìm tới đây!
Tới đây lạ nước lạ làng,
Ai ai cũng lạ, chỉ mình Nàng anh quen!

Nàng mắc cở, gầm đầu cấy lia lịa. Chàng làm tới, cố tỏ ra mình cũng văn vẻ như ai:

Mù u bông trắng, lá quắn, nhụy huỳnh,
Thấy em chưn trắng đi cấy lội sình anh thương!!!

"Người ta" nhắn nhe với mình, chẳng lẽ mình nín thinh hoài... Nàng e ấp bày tỏ:

Cù lao mới nổi, không cho ghe vội cắm sào,
Vườn quê mới lập, lựu với đào còn non!

Chàng đâu có tin dễ dàng như vậy. Chàng ví von thực tế hơn:

Ăn cơm có cá có canh,
Ăn vô mát bụng như anh gặp nàng.

Nàng bắt đầu rung động, chợt nhớ lại buổi chiều hôm qua:

Đi ngang qua đình lột nón xá thần.
Hạc chầu đủ cặp, sao mình lẻ đôi?!

Nhưng Nàng liền rùng mình, nhớ lời chị dặn dò hôm chị ấy từ nhà chồng về chơi:

Đu đủ tía, dền dền cũng tía
Khoai lang giâm, ngọn mía cũng giâm.
Củi tre chen lộn với trầm,
Lựa sao cho khéo, kẻo lầm em ơi!

Dầu vậy, Nàng đang tuổi "mười bảy bẻ gãy sừng trâu", đâu có dưới đôi ba lần ra bờ kinh nghỉ trưa sau buổi phát cỏ, và:

Ngó lên chót vót ngọn bần,
Thấy đôi chim diệc em sầu phận em!

Thì đó, "người ta" đang ghẹo mình đó. Mình cũng "ngộ" lắm chớ bộ. Nàng nhượng bộ thêm bước nữa:

Thân em như trái bần trôi,
Gió dập, sóng dồi biết tấp vào đâu?

Chàng đã tiến đến gần lắm rồi. Mái tóc chưa hề biết cắt sửa của Nàng sao óng mượt, đẹp quá. Chàng cảm hứng hỏi dồn dập:

Tóc em dài sao em không bới?
Để chi hoài bối rối dạ anh?

Đến đây thì Nàng đành chịu thua, không thể tìm được lý do để cự tuyệt nữa. Nhưng mà chẳng lẽ mở miệng nói "thương" "người ta", nên nói đừa qua cho "người ta":

Thò tay em ngắt ngọn trâm bầu,
Thôi! Anh thương em thì thương đại đừng cầu ông mai...

Trời đất! Nàng trả lời thẳng tuột kiểu nầy nghĩa là làm sao? Mình có vớ nhầm chăng?... Chàng hoang mang, thăm dò:

Xăm xăm bước tới cây chanh,
Giơ tay muốn bẻ sợ cành có gai!?

Con trai gì mà nhát quá! Nàng rủa thầm trong bụng, rồi cho Chàng thêm một cơ hội nữa:

Cầu cao, ván yếu gió rung.
Anh thương em thì thương đại, ngại ngùng thì đừng thương!

Thương chớ! Nhưng mà... Chàng ráng hỏi thêm câu thẳng thừng nữa:

Bậu có chồng chưa, bậu thưa cho thiệt,
Kẻo để qua lầm, tội nghiệp thân qua!

Thế nầy là quá lắm rồi! Nàng phụng phịu, nguých hấy, rồi ngoe nguẩy định bước xuống ruộng cấy tiếp. Chàng lính quýnh đổi lời, chối bay chối biến:

Rượu ngon dưới cặn cũng ngon,
Thương em bất luận chồng con mấy đời.

Cho rằng như vậy cũng chưa hết ý, Chằng lấp bấp phụ thêm:

Rượu ngon bất luận ve chai,
Thương em bất luận, chẳng sợ ai chê cười.

Tưởng anh ngon lắm hả? "Người ta" đã có

chồng con hồi nào đâu! Nàng trả đủa liền:

Dầu cho quá lứa,
Em cũng chẳng hứa càng.
Phải duyên, em đổi lòng vàng.
Không phải duyên kim cải,
Em để hoa tàn nhụy phai!!!

Thôi, thôi, anh sợ em rồi! Chàng kêu thầm trong bụng, rồi cố tìm đường chống đỡ:

Con cua anh không sợ, anh sợ con còng.
Dao phay anh không sợ, sợ gái hai lòng hại anh.

Thấy Chàng có vẻ chân thành quá, Nàng dịu giọng:

Phải chi miễu ở gần sông,
Em thề một tiếng cho lòng anh yên.

Chàng hớn hở, không ngờ được lòng cô em mỹ miều, dễ thương thế nầy. Nàng đã thề, thì Chàng cũng đành thề theo vậy:

Ớt non mà trổ hoa cà,
Lấy em không đặng, anh ở tới già vậy thôi.

Nàng ngẫm nghĩ một hồi, rồi nhìn Chàng băn khoăn:

Bảy với ba, tính ra một chục,
Tam tứ lục xem lại cửu chương.
Liệu bề thương được thì thương,
Đừng trao gánh nặng giữa đường cho em!!!

Thương Nàng? Điều đó đã hẳn rồi. Nàng không tin, Chàng thề lại cho nghe:

Nếu em còn ngại,
Qua thề lại cho bậu hết nan phân
Đứa nào được Tấn quên Tần,
Xuống sông cọp ních, lên rừng sấu tha.

"Đồ quỉ! Cọp ở đâu dưới sông mà ních, sấu đâu trên rừng mà tha anh?"

"Người ta nói chơi chớ bộ!"

Hai nụ cười tình tứ, hai ánh mắt sắc như dao cau, len lén liếc nhau, đánh dấu một đóa hoa tinh yêu vừa chớm nở bên bờ kinh, dưới ánh chiều tà.

Thế rồi, chàng bắt đầu cuộc sống:

Như vầy mới gọi là trai.
Ngày đi làm mướn, tối vãng lai thăm Nàng.

Nhưng, bước đầu coi vậy mà không dễ đâu. Trước hết phải lén lút qua lại nhà Nàng, thăm dò tình hình xem sao đã:

Anh thương em chẳng dám vô nhà.
Anh cầm cuốn sách hỏi gà bán không?

Chàng cảm thấy hỏi thăm thôi, không thỏa mãn lòng mình. Chàng muốn gặp người, nên thỏ thẻ căn dặn người tình:

Cây cao bóng mát ngả sát hàng rào,
Xin cho thấy mặt không chào cũng vui.

Cũng có khi do "tình cờ một cách cố ý", Chàng gặp Nàng trên đường ra ruộng, cùng đi với cha, đến phiên Nàng xót xa, ép bụng "giả lơ" không nhìn:

Bắp non xao xác trổ cờ,
Người thương đứng đó, giả lơ không chào.

Thiệt tình, trong thâm tâm, Chàng cảm thấy thương quá là thương. Chàng hạ quyết tâm ráng làm mướn thêm đôi ba năm nữa, để dành tiền cưới Nàng:

Cây cau nhặt mắt, gió quật không dám trèo,
Thương em để dạ, chịu nghèo đôi năm.

Nhưng chờ đến ngày đó sao Chàng thấy lâu quá! Dần dần, Chàng quen đường đi nước bước. Táo bạo, Chàng canh thời cơ:

Thò tay bẻ ngọn mía lau,
Chờ ba má ngủ, anh lẽn vào thăm em.

Vào được, chớ đôi lúc, đâu có nghĩa là gặp được. Chàng nghẹn lời:

Tiếc công vạch lỗ chui rào,
Vô không gặp bậu, gai quào trầy lưng.

Lén lút kiểu đó, coi bộ nguy hiểm quá! Lỡ ổng hay bả bắt gặp được thì... cán cuốc, dao phay thứ nào trong lúc đó coi bộ cũng gần trong tầm tay. Chàng bèn tìm cách hẹn nàng ra bờ ruộng. Ôi! Cái buổi hẹn đầu sao đáng nhớ:

Bờ trơn, bờ trợt, bờ sình...
Em ơi, lỡ hẹn anh mới dầm mình ra đi.

Để rồi:

Anh nghiêng mình nằm xuống bờ ranh,
Chờ em mãn trống, tan canh mới về.

Một lần không được thì thêm lần nữa. Vì Nàng mà chàng bất chấp ngày đêm:

Vì sàng, nên gạo xuống nia,
Vì em, anh phải đi khuya về thầm.

Nhưng Chàng nhứt định tìm gặp "bậu", mặc cho con chó nhà em cứ cản trở:

Trách lòng con chó sủa dai.

Qua vô thăm bậu, nó sủa hoài không thôi.

Thường thường, gặp được Nàng, Chàng ca cẩm liền:

Tối trời đom đóm chớp giăng

Xa em một bữa, mấy cái khăn ướt đầm.

Nàng đâu chịu mình nhớ thương ít hơn, nũng nịu:

Đèn treo trong sáo xanh xanh,

Sầu mình, tôi chết một canh ba bốn lần.

Rồi lần sau, Chàng lại tả nỗi lòng tha thiết hơn:

Thương sao, thương quá bất nhơn,

Bữa nay gặp mặt thương hơn bữa nào.

Nàng cảm động quá, mặng nồng an ủi:

Phải chi cắt ruột đừng đau,

Chiều nay tui cắt ruột, trao anh mang về.

Ngày tháng thoi đưa, trái yêu thương dần dần chín mùi. Một đêm nọ Nàng thỏ thẻ:

Bấy lâu em còn nghi còn ngại,

Bữa nay em kêu đại bằng "mình".

Phụ mẫu hay đặng, không lẽ đánh "mình", giết em!?

Chàng nghe cảm động quá, nhưng Chàng chỉ biết trải lòng mình cách quê mùa:

Cầm tay em như ăn bì nem gỏi cuốn,

Dựa lưng em như uống chén rượu ngon.

Trớ trêu thay! Vừa đến giai đoạn dầu sôi lửa bỏng ấy, Chàng phải trở về quê thăm nhà. Lòng xót xa vô vàn, Chàng cho Nàng biết nỗi lòng của mình khi nghe lời than của Nàng:

Dao vàng cắt ruột máu rơi,

Ruột đau chưa xót bằng lời em than.

Cho đến cái đêm trước ngày chàng xuống ghe, lúc đầu Nàng làm dữ quá:

Anh về em nắm vạt áo em la làng,

Phải bỏ chữ thương, chữ nhớ giữa đàng cho em!

Chàng phải vỗ về mãi Nàng mới dịu xuống. Rồi Nàng âu yếm dặn dò:

Anh về ở trển cho vui,

Đừng rầu, đau ốm không có tui ở gần.

Rồi cũng phải đến lúc chia tay. Chàng bịnh rịnh:

Bậu về, tui chẳng dám cầm,

Dang tay đưa bậu ruột bầm như dưa.

Nàng ngậm ngùi quay lưng, thỏ thẻ:

Anh về em hổng dám đưa,

Nước mắt nhỏ giọt như mưa đầy đường

(Anh về em đưa tới lùm cây,

Em quay trở lại nước mắt em rây đầy đường)

Thế mà, bước xuống ghe rồi, Chàng vẫn còn bi lụy:

Bước xuống ghe ba lần không dứt.

Khuyên em vào chỗ khuất anh lui.

*

* *

Về tới quê rồi, qua hôm sau Chàng nhắn ghe bán lu, nếu có đi qua ngang nhà Nàng cho Chàng gởi lời thương nhớ:

Kiểng xa bồn kiểng rủ héo queo

Anh xa người ngãi (nghĩa) như đèn treo hết dầu.

Nàng cũng nhờ ghe lu nhắn lại:

Nhiều sương cỏ mới bạc đầu,

Thương anh em chịu thảm sầu từ đây.

Một tháng sau, Nàng lại nhận được lời nhắn của Chàng:

Dế kêu dưới đống phân rơm,

Tôi xa người nghĩa, bưng chén cơm khóc ròng.

Nàng mau mau gởi về "trển" nỗi niềm của mình:

Nhợ xa cành nhợ lại nằm khoanh,

Chim kêu rủ rỉ, nhớ anh tui khóc mùi.

Thêm hai tháng nữa, Chàng lại nhắn xuống, ý có phần chán ngán vì cảnh nghèo mà phải xa Nàng:

Nhà vách nát, mưa luồn gió tạt,

Nhớ đến nàng chua chát lòng "Qua".

Một lần nữa, Nàng nhắn lời, ý vẫn thiết tha:

Con dế sầu sao anh không bắt ngắt râu?

Để nó kêu rỉ rả suốt đêm thâu, em buồn!

Nhưng rồi, sau mấy tháng chờ tin, một ngày kia, lúc Nàng đang vo nếp dưới bến nước, ghe lu ghé qua:

Đang vút nếp nấu xôi,

Nghe anh có vợ, thúng trôi nếp chìm!...

Thôi rồi! Hàng mấy ngày kế đó, mỗi lần ăn

cơm, y như rằng Nàng khóc:

Không ăn thì ốm, thì gầy,

Ăn thì nước mắt chan đầy chén cơm.

Ra tới đồng, công việc nặng nhọc cũng không giúp Nàng vui, không làm Nàng quên:

Bước xuống ruộng sâu lỡ sầu tấc dạ,

Tay ôm bó mạ, nước mắt hai hàng.

Ai làm lỡ chuyến đò ngang,

Cho sông cạn nước, đôi đàng biệt ly?!...

Thất tình, Nàng không màng cả điểm trang:

Đau tương tư đầu tóc rối nùi,

Đặt lượt lên, lấy lượt xuống, nước mắt chùi không khô!

Cả tháng sau, khi lòng bình tỉnh hơn, Nàng hay ra bờ sông, tư lự trách mình:

Nước ròng trong ngọn chảy dài,

Xác mía trôi dờn dợn, em tưởng bông lài lội theo.

Rồi Nàng tự an ủi:

May, không chút nữa em lầm,

Khoai lang xắt lát, tưởng nhân sâm bên Tàu.

Dầu vậy, Nàng còn tức lắm. Tức mình dại, tức Chàng không hiểu được tấm lòng của mình. Nàng nhắn gởi bâng quơ với đám lục bình đang trôi về xứ Chàng:

Anh đừng ham bông quế mà bỏ bông lài

Mai sau quế rụng, bông lài thơm lâu.

Cuối cùng Nàng quyết định dứt khoát:

Cởi cái thương trả phắt

Cắt cái nhớ cho rồi

Bao nhiêu lời nói những hồi

Bỏ vô nồi nấu, sôi rồi đổ đi.

Ô kìa!... Ghe ai như ghe Chàng vậy? Nàng dụi mắt. Quả là Chàng! Chàng đã trở lại. Thì ra Chàng chỉ đùa chơi để thử lòng Nàng? Nàng giận dỗi:

Chuồn chuồn đậu ngọn mía lung

Em đà có chồn, anh đừng vãng lai.

Nhìn sắc long lanh trong đôi mắt Nàng, nhìn đôi má phụng phịu của Nàng, Chàng biết ngay. Chàng đâu chịu thua dễ dàng:

Dao phay kề cổ, máu đổ không màng

Chết tui tui chịu, buông nàng không buông.

Nàng nghe, chịu quá, nén nụ cười, vừa cố làm mặt nghiêm, vừa cắt cớ hỏi:

Áo vắt vai đi đâu hăm hở?

Em có chồng rồi mắc cở lêu lêu...

Đâu có vừa, Chàng đáp liền:

Áo vắt vai, anh đi thăm ruộng.

Anh có vợ rồi, chẳng chuộng em đâu.

Nàng chưa chịu làm lành, tỉnh bơ cho biết:

Anh đừng lên xuống uổng công

Em nghe Ba Má nói không kia mà!

Được! Đến phiên Chàng cố làm ra vẻ thất vọng:

Anh về kiếm vợ cho xong

Em như con tép nhỏ lộn rong khó tìm.

Đến lúc đó Nàng mới chịu thôi, bắn tiếng cầu hòa trước:

Dẫu cho cha mẹ không thương

Đôi ta trải chiếu ngoài đường lạy vô.

Hai đứa cười, háy nhau dãn hòa, dìu nhau ngồi xuống bên gốc dừa, kể lể cho thỏa nhớ thương. Chàng kể rằng, suốt năm nay, mỗi bữa cơm Chàng chỉ:

Ăn cơm ba chén lưng lưng

Uống nước cầm chừng để dạ thương em.

Nàng tức cười, nhưng cơn giận vẫn còn vươn vất trong lòng:

Trống điểm ba nhịp sáu ình ình

Em bầm gan tím ruột tức "mình" có đôi.

Chàng nửa đùa nửa thật:

Em như trái Phật Thủ khác gì

Đẹp thời thấy đẹp, ăn thời khó ăn.

Nghe Chàng nói vậy, đang tươi cười, Nàng bỗng tiu nghỉu:

Bông ngâu rụng xuống cội ngâu

Em còn phụ mẫu dám đâu tự mình.

Chàng vẫn tiếp tục bông đùa:

Ông Tơ Hồng nói nhỏ anh nghe,

Để xong mùa cấy ổng sẽ se cho mình.

Nàng không chịu đùa, đăm chiêu nhìn dòng nước chảy, kể tiếp. Có một hôm Nàng:

Bước vô nhà thấy hai chai rượu trắng

Bước ra ngoài than vắn thở dài

Không biết phụ mẫu em sắm để xài

Hay là anh đến nộp tài cho em?

Nhưng sau đó Nàng mới biết:

Ba bốn nơi sang cả, phụ mẫu em đành gả

Em chấp tay: Khoan đã, con chưa tới căn phần

Phụ mẫu em nói, bất tuân giáo hóa, đem em treo ở gốc bần cho kiến bu.

Chàng chưng hửng. Chàng quả thật không ngờ. Và Chàng tức:

Kiểng hoang chẳng thấy ai nhìn

Anh thò tay sửa kiểng, năm bảy người giành, Trời ơi!

Nàng lại kể tiếp, hồi chàng mới ra đi, lúc về Nàng khóc nhiều quá, không giấu được bà con hàng xóm nữa:

Giọt nước mắt rơi cái độp

Em lấy cái hộp đựng liền.

Đôi ta thương trộm, xóm riềng đều hay!

Chàng suy tư, ngước mắt nhìn lên đọt dừa, mơ ước hão:

Phải chi anh hóa đặng con kiến vàng

Leo lên bò xuống má nàng mà chơi.

Phải chi anh hóa đặng con dơi

Bay lên đáp xuống chỗ nơi em nằm.

Phải chi anh hóa đặng con tằm

Nhả tơ dệt áo, đêm nằm cùng em.

Phải chi em anh đặng ở chung

Thì đâu ra nỗi anh hun gối mòn...

Đâu có thể nào cứ ngồi đó tính chuyện "phải chi...", Chàng nhứt định sẽ cưới cho được Nàng. Ba má Nàng ham chỗ sang giàu... thì được rồi...! Chàng sẽ đi làm kiếm nhiều tiền để về cưới nàng. Chàng phải đi. Chàng quyết định đi xa kiếm tiền. Nàng lo ấu hỏi:

Nước chảy liu riu, lục bình trôi riu ríu

Đi xa, anh ở một mình, khi đau yếu ai nuôi?

Chàng nói, thân Chàng có sá chi, chỉ lo cho Nàng:

Chim quyên xuống núi tha mồi

Thấy em cực khổ, anh đứng ngồi không yên.

Và thế là ngay buổi sáng hôm sau, Chàng xuống tàu "súp-lê". Chia tay trên bến, Nàng dặn dò, hứa hẹn:

Tàu chìm còn nổi dàn mui

Anh liệu thương đặng mình tui tui chờ!?

Chàng ngoái lại mủi lòng, an ủi:

Bước xuống cầu, cầu oằn cầu oại

Bước xuống tàu, tàu chạy tàu nghiêng

Em ơi ở lại đừng phiền

Anh đi làm mướn kiếm tiền cưới em!

Bao nhiêu ngày trôi qua. Chàng đã trở thành "bạn biển", đi đánh cá ở Biển Hồ trên đất Miên. Mỗi ngày đối với Chàng đều dài như buổi chiều nào đi ngang sông Châu Đốc:

Anh từ Châu Đốc ngó xuống Vàm Nao

Thấy con cá đao bổ nhào vô lưới

Biết chừng nào anh cưới được em?

Còn đối với Nàng thì::

Chiều chiều mây kéo về kinh

Ếch kêu giếng bạn, thảm tình đôi ta.

Rồi bao nhiêu người đếm dạm hỏi, lúc đầu Nàng còn:

Hột châu nhỏ xuống kẹt rào

Thò tay em lượm, thấy phụ mẫu vào em buông.

Đêm đêm, Nàng thường hỏi chuyện với bóng mình:

Anh đi đâu để nhện giăng mùng

Để đôi chiếu lạnh, để giường quạnh hiu?!

Cuối cùng, một buổi chiều, Nàng lắng nghe tiếng lòng mình:

Con ếch ngồi dựa gốc bưng

Nó kêu cái quệt biểu ưng cho rồi!

Ngày trước hôm Vu Qui, Nàng chỉ còn biết ra sau hè thở than lần chót:

Nhái kêu chiều xế dưới mương

Thiếp yên phận thiếp còn thương nỗi chàng.

Thế rồi, Nàng ra đi về nhà chồng.

*

* *

Sau mấy năm gian khổ, nghĩ rằng mình đã để dành đủ tiền, Chàng hăm hở trở lại bến xưa. Nhưng hỡi ôi!

Ghe anh vừa mới cắm sào

Nghe em có chồng, anh muốn nhào xuống sông!

Chàng tức tối, Chàng khổ sở, Chàng than, Chàng trách:

Cha mẹ biểu ưng, em đừng mới phải

Em nở lòng nào bạc ngãi bỏ anh?

Chàng tiếc nuối:

Cọng rau lang ngọn dài ngọn vắn

Cọng rau đắng trong trắng ngoài xanh
Tiếc công anh đấp luỹ bồi thành
Trồng cây hái trái để dành ai ăn!
Chàng trách cứ:
Ai che con mắt bậu đi
Mà bậu coi đồng bạc đồng chì như nhau?!

Chàng còn tức quá, nên dò la nơi Nàng về làm dâu, quyết hỏi cho ra lẽ. Trời ơi! Tưởng đâu xa, hóa ra cạnh quê Chàng:

Phải chi em có chồng xa, anh đà không giận
Bởi em lấy chồng gần, như lửa cận mái hiên.
Chàng quay về nhà, quyết phen nầy:
Đón ngang đường tắt, hỏi gắt bạn chung tình,
Bướm xa bông tại nhuỵ, tui xa mình tại ai?
Hỡi ôi! Câu trả lời của Nàng phũ phàng làm sao:
Cây vông đồng gói chẳng đặng nem
Tại anh chậm bước, nên em có chồng!
Chàng ngẩn ngơ, nói như người đang mơ:
Phụng hoàng đậu nhánh vông nem
Phài dè, năm ngoái cưới em cho rồi!

Nàng đã đi, Chàng cứ lang thang. Đến bên rặng bần, Chàng ức mình quá, lượm một cành khô quất bừa:

Đánh Ông Tơ cái trót.
Ông nhảy tót lên ngọn bần.
Bảo ông se mối chỉ.
Ông nói, cù lần không chịu se!
Về nhà, Chàng như sống dở chết dở:
Bậu có chồng như cá vô lờ
Tương tư nhớ bậu dật dờ năm canh.
Lên mâm cơm thì:
Cha mẹ dọn cơm, anh cứ chống đũa anh ngồi
Cha rầy mẹ mắng, nói, người ta có chồng rồi bớ con!

Lâu ngày, nỗi đau buồn đã ít nhiều phôi pha, Chàng nhìn sự việc khác đi. Chàng nhớ ngày xưa, mình từng quan niệm:

Khế rụng bờ ao anh lượm
Ngọt tựa cam sành, héo cuống anh chê.
Bây giờ, Chàng thấy sự thật sao bẽ bàng:
Buổi chợ đang đông, con cá hồng anh chê lạt
Buổi chợ tan rồi, con tép bạc anh cũng khen ngon!

Và Chàng quyết định quên chuyện cũ, để ý tìm đối tượng khác, với một chủ định mà Chàng muốn luôn nhắc nhở mình cũng như những Chàng khác, rằng:

Ai về nhắn với ông câu
Cá ăn thì giựt, để lâu hết mồi!

Boulder, trong những ngày buồn nhớ quê hương.
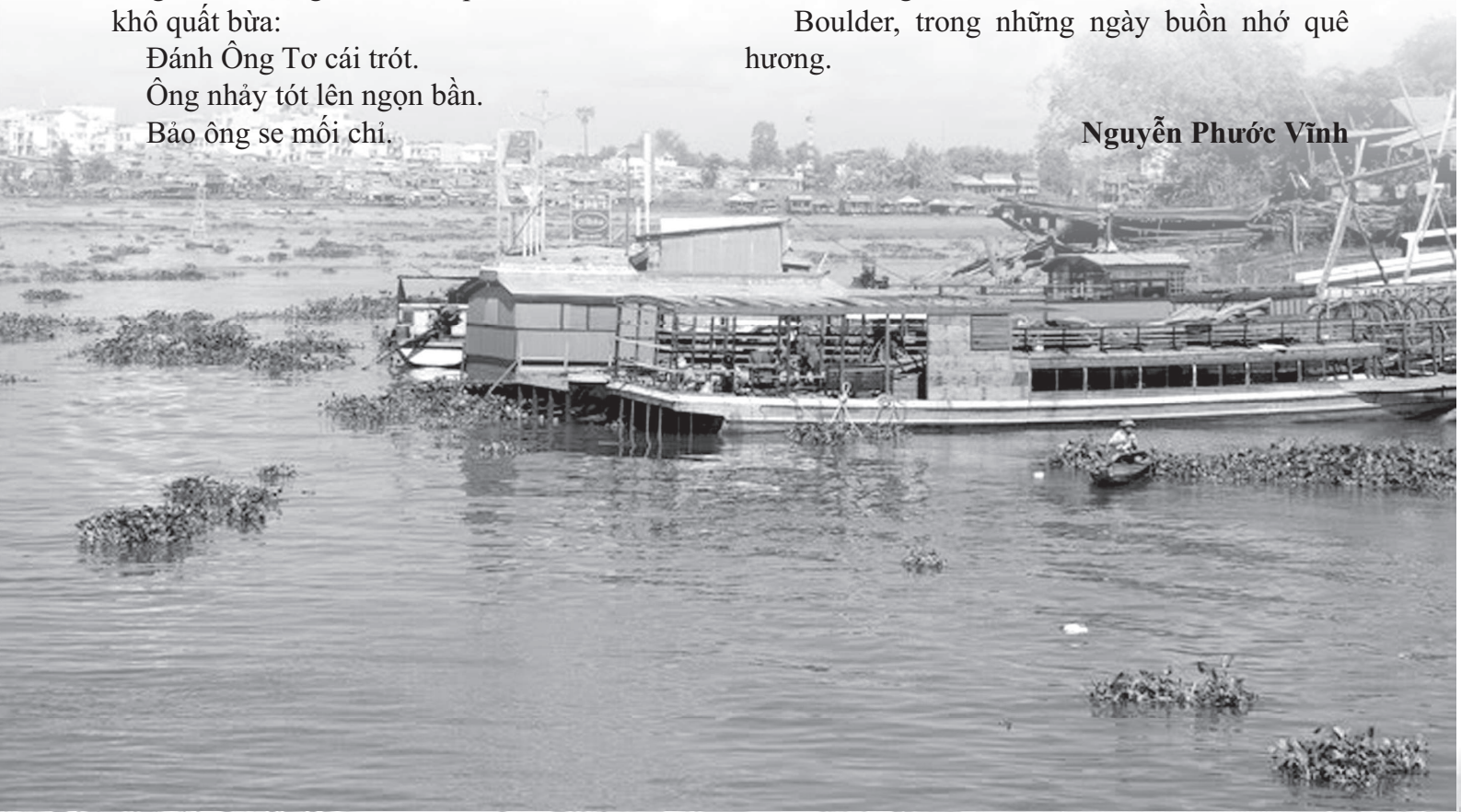
Nguyễn Phước Vĩnh